

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisli se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Svoji k svojim!

Denar je sveta vladar! To je geslo sedanjega časa, in kdor ima obilo denarja, lahko povsod zmaguje. Mi Slovenci ga žalibog nimamo v obilici, kajti pri nas polnijo si le tujci in odpadniki žepe, od tod njih moč, od tod pa tudi slabi gmotni položaj naroda. Posojilnic imamo sicer že mnogo, kamor se lahko naši kmetje zatekajo, da so tako varni pred nemško-židovskim oduštvom, toda narodnih obrtnikov in trgovcev, pri katerih je prav za prav denar doma, imamo še prav malo. Po naših južnoštajarskih mestih in trgih so sicer obrtniki in trgovci večinoma rodom Slovenci, toda skoro vsi so naši politični sovražniki.

Dokler še ti ljudje ničesar niso imeli, so še bili Slovenci in so se nam prilizovali, ko pa so si opomogli s slovenskim denarjem, pokazali so nam hrbet ter se pridružili ostalim izdajalskim odpadnikom. Nam pohlevnim Slovincem še to ni dosti mar, še nadalje jih podpiramo in pri njih kupujemo ter pridno sodelujemo pri razrušitvi lastnega doma in lastnega blagostanja! Je-li to pametno in koristno za nas? Bomo-li še nadalje tako kratkovidni ter nosili svoj krvavo zasluženi denar našim nasprotnikom? Vsak pameten Slovenec mora uvideti, da tako nesme iti dalje.

Kaj torej treba storiti? Gotovo je že vsakemu znano geslo: Svoji k svojim! Ali Slovenci kupujte le pri vrlih slovenskih trgovcih ter podpirajte le zavedne slovenske obrtnike! Dasi malo, vendar nekaj poštenih naših obrtnikov in trgovcev še je skoro v vsakem mestu in trgu, zato se Slovenci teh oklenimo in le pri njih kupujmo. Tako bo ostal naš denar v naših rokah, kar bo nam neizmerno koristilo. Treba zato povsod ljudi podučiti in jim stvar dobro razložiti, vsaj bi vendar bil greh, ako bi slovenski kmetje dajali brezverskim tujcem in nemčurjem svoj denar, poštene slovenske trgovce pa bi puščali na cedilu. Rodni brat nam mora biti vendar bližji in ljubši nego choli tujec. Slovenci! Po tem načelu se začnimo vsi dosledno ravnati in kmalu bomo videli, smo li gospodarji na svoji lastni zemlji ali ne!

Tako so delali in še delajo Čehi, ki so le na ta način dobili v svoje roke mesto Prostějov na Moravskem, ki šteje čez 25.000 prebivalcev. Pred vsem naj bi dajali dober vzgled vsi omikani Slovenci, kajti če se ti sami ne bodo po tem geslu ravnali, tega tudi od ljudstva ne moremo zahtevati. Ako pa bodo vsi Slovenci od najvišjega gospoda do najnižjega delavca kupovali le pri Slovincih, tedaj se nam mora vzboljšati naš položaj.

Treba pa nam tudi skrbeti za večje število slovenskih obrtnikov in trgovcev, katero nalogo bi lahko prevzelo »vseslovensko obrtno društvo« v Celju, o katerem pa v zadnjem času ni mnogo slišati, saj vendar ni

zaspalo! Žalostno je, da Slovenci tako malo znamo ceniti gmotno blagostanje; od tod tudi prihaja, da imamo tako malo zavednih trgovcev, ki stojé na trdnih nogah.

Svoji k svojim! To krasno geslo odslej mogočno odmevaj povsod po naši domovini! Drami nezavedneže, ki tujeu naravnost delajo orožje, s katerim nas potem v zahvalo kruto bije in zatira. Vzbujaj v Slovincih zavest, nagibaj k skrbnemu in varčnemu gospodarstvu ter jih v nemaj za zboljševanje našega slabega gmotnega stanja. Ako se bomo držali zvesto tega gesla, potem se v naših mestih nobena »nemška gospa« več ne bode norčevala iz besedij: Svoji k svojim, kakor se je to zgodilo v »Marburgerci« z dne 14. t. m. Slovenski olikanec, slovenski kmet, dvigni močno zastavo: Svoji k svojim! v strah in trepet našim sovražnikom, kajti:

Prost mora biti, prost naš rod,
Na zemlji svoji svoj gospod!

C.

Nadaljevalni poduk in ljudska šola.

(Govor poslanca Robiča v državnem zboru dne 24. aprila 1894.)

(Konec.)

Najvišje načelo za odgojo se vendar glasi: podučuj naravi primerno! To se vendar ne pravi družega, kakor: zidaj na to, kar je že tukaj, na posebnosti otrokove! Je-li mogoče, da bi se poduk in odgoja prav umerila posebnostim otrok, ako se še na otrokov materin jezik ne ozira? Pa ne le nevzgojevalno, temveč tudi nepolitično je, narodu jemati materin jezik. Jezika se držé vera, nravi in šega. Če se vsiljuje tuji jezik, zgubljeni se mora živost verskega predstavljanja, nravi in šega. In vendar se smatra ljudska šola na Koroškem v onih delih dežele, koder bivajo Slovenci, samo za učilnico in vtepovalnico tujega jezika. Da pri taci razmerah sploh ni mogoč uspešen poduk, zlasti ne poduk v veronauku, to je jasno. V taci šolah se glavna naloga ljudskih šol, versko-nravná vzgoja, doseči ne more. Kako je mogoč uspešen poduk v veronauku, ako otroci v materinščini še čitati in pisati ne znajo, kakor je to povsod v slovenskih delih Koroške in ne redko na Spod. Štajarskem. V času, ko se vedno bolj kaže razuzdanost in nepokorščina, vedno bolj naglašá prevrat družbinega reda, bi se posebno moralo gledati na versko-nravnó nalogo šole. To je pa le mogoče, ako se v ljudski šoli v materinščini podučuje.

Jaz nisem proti učenju nemščine ondi, kjer jo zahtevajo razmere, n. pr. ob jezikovni meji, ali to naj se godi o pravem času in na razumen način. Nemški pedagog Diesterweg — in temu bodo verjeli morda tudi nemški nacionalci — pravi o tem: Podučuj skupnega učea in krepke volje. Zraven na še

jeziku se sme še le začeti, ko se je materinščina toliko utrdila v duhu otrokovem, da se razvoj mišljenja in jezika več ne ovira in moti, ako zraven pride nov jezik". In drugi še slavnejši pedagog pa pravi: "Učenca učiti tujega jezika, dokler popolnoma ne zna materinščine, je ravno tako, kakor bi kdo učil jezdit s sina, ko še hoditi ne zna".

Gospôda moja! Že v lanski šolski razpravi sem omenjal peticij slovenskega naroda v Trstu in Gorici za osnovo slovenskih ljudskih šol in prosil učno upravo, da obrača tej stvari vso pozornost svojo. Peticije so utemeljene v zakonu in prosilci imajo popolno pravico zahtevati, da se njih želji ustreže. Ko se je v proračunskem odseku sklenila resolucija, ki se glasi: »C. kr. vlada se pozivlja, da obrača vso pozornost ljudskemu šolstvu na Primorskem in zlasti skrbi, da se izvede zakonita določba, da se vsem otrokom, ki so dolžni obiskavati šolo, omogoči poduk v materinščini po za to zmožnih učiteljih, tako za gotovo upamo, da bode vlada skrbela, da se na Primorskem izvedo zakoni za cesarja zvesto slovensko prebivalstvo.« Gospôda moja, mi čutimo, da se dosledno in sistematično prezira v učnem oziru na Koroškem in Spodnjem Štajarskem slovenski narod, da ne more doseči pravice. Opozorim, ne gledé na Koroško, nato, da je na Štajarskem nad 400.000 Slovencev, pa nimajo nobenega zastopnika v deželnem odboru in deželnem šolskem svetu. Odkritosrčno obžalujem, da se je tudi na Štajarskem razvilo narodno nasprotje in preneslo v socialno življenje, katero nasprotje škoduje tudi gospodarskemu življenju. Odkritosrčno želim, da bi mi Slovenci z nemškimi soživaljani v miru živeli; ali štajarski Nemci morajo se sprijazniti z mislijo, da je v zeleni Štajarski nad jedno tretjino prebivalstva slovenskega, ne smejo ovirati našega prizadevanja, da naravno in gmotno povzdignemo svoj narod.

Gospôda moja! Če pomislimo, kako stališče so zavzeli nemški nacionalsci v celjski zadevi, moramo pač tako upanje vedno bolj zgubljati. Kako je besnel poslanec dr. Foregger na razprave z jasnega in stvarnega stališča gospoda Šukljeja! In kako neokusno se je širostil poslanec pl. Hoffmann, ko je mirno stvar naslikal g. Vošnjak. Poslanec pl. Hoffmann sklicuje se na informacije, katere je baje dobil iz dobrega vira, da sedaj v slovenskih ljudskih šolah napravlja otrokom velike težave novoslovenski pismeni jezik, ki se jako razlikuje od domačega pismenega jezika. Gospod poslanec naj se le pomiri! Mnogo let sem imel čast, ogledavati čisto nemške ljudske šole in odkritosrčno priznavam, da spomin na to mi je še danes jako prijeten, in to tem bolj, ker so mi nemški učitelji, s katerimi sem nekdaj uradno občeval, svoje zaupanje in prijaznost ohranili do današnjega dne. Pa to sem v vseh nemških nižjih šolah opazil, da narečje, s katerim vstopijo nemški otroci v šolo, se od pismenega jezika bolj razlikuje, nego je to pri slovenskih otrocih. Gospod poslanec mi torej ne bode zameril, ako se ne spuščam v daljše razprave njegove, ki so v popolnem nasprotju z dejanskimi razmerami. Vse vprašanje se je od nasprotne stranke obravnavalo le s strankarskega in agitatoričnega stališča, in sicer na način, kakor bi se z dovolitvijo neznatne ali pravične zahteve omajali temelji države, na način, ki očitno kaže znamenja smešnosti in torej ne zasluži, da bi ga natančneje ocenjeval.

Gospôda moja, končno izjavljam, da mi zaupamo gospodu učnemu ministru, in to tem bolj, ker je on kot glavno načelo proglasil dolžnost vlade, skrbeti za kulturne potrebe vseh narodov države. Nadejamo se, da Njega ekselenca uveljavi in izvede ta načrt. Potem

uprave, kakor si je postavil njegov rojak neminljiv spomenik z urejenjem avstrijskih financ.

Cerkvene zadeve.

Telovska procesija pri Sv. Štefanu na Dunaju.

Dovolite, gospod urednik, da Vam in čitateljem »Slov. Gospodarja« v kratkih besedah opišem največje veselje, katero sem po triletnem bivanju na veličastnem Dunaju doživel. Da me pa napačno ne razumete, naj dostavim koj v začetku, da to ni bilo posvetno, ampak dušno veselje, katerega priprosti Slovenec tako kmalu ne učka. Ako Slovenec pride v prestolnico države, gotovo si ničesar tako iskreno ne želi, kakor srečo, videti Njih veličanstvo blagega cesarja. To veselje sem imel že večkrat; a v najvišji meri sem je okusil na pretečeni praznik presv. Rešnj. Telesa.

Kakor znano se ta praznik povsod po širokem svetu, koder bivajo verni katoličani, kar najbolj mogoče slovesno obhaja. Nobena vasica, nobena župnija ne zaostane, še manj se v tem dajo prekositi mesta in trgi. Z veseljem še se vedno spominjam lepe svečanosti, s katero sem pred osmimi leti videl obhajati ta praznik v župniji Sv. Petra v Ljubljani. Vendar tudi Dunaj ta dan pokaže, da ni samo glavno mesto države, prestolnica svetlega cesarja, sedež kardinala, nego da je tudi središče avstrijskih katoličanov. Tudi tukaj se ta praznik obhaja in še kako! Na celem svetu ni enakega prizora, kakor je ta dan tukaj v stolni cerkvi Sv. Štefana. Gotovo več sto tisoč ljudi se zbere, le da bi videli to izvanredno svečanost, namreč procesijo s presv. Reš. Telesom. Tembolj je bila radovednost letos velika, ker se ta procesija tukaj zaradi neugodnega vremena že tri leta ni obhajala.

Tudi moja malenkost je tokrat bila navzoča; že ob 6. uri v jutro sem prišel tje ter si izbral izvrstno stališče, s kojega mi je bilo mogoče pregledati skoro ves trg okoli cerkve Sv. Štefana. Točno ob 7. uri nastane radosten vrišč; ljudje se vzdigujejo in vpenjajo, da bi boljše in lažje videli. Da so navlašč za ta razgled postavljeni odri bili napolnjeni, vsak ugodni prostor bil zaseden in je iz vsakega okna okoli stoječih palač gledalo po pet oseb, ni mi skoraj treba omenjati. Vsak se pričakovanje ozira proti ulici, iz katere drda kočija za kočijo, jedna lepša od druge. Gospodje nadvojvode se pripeljejo v kočijah s šestimi konji.

Zdajci zaori iz stotisočerihih grl: »hoch!« Slišal sem tudi češki: »na zdar!« in se vč sem navdušeno klical naš: živio! Moški mahajo s klobuki, ženske z robei; veselje se neštevilni množici, sešli se iz vseh dežel, lesketa na obrazih, kajti Njih veličanstvo svetli cesar se bližajo. V krasni, le za to, svečanost namenjeni kočiji, v katero je upreženih osem čilih belcev zlahtnega španskega plemena, pripeljejo se do velikih vrat stolne cerkve z bratom, nadvojvodo Karolom Ludevikom, spremeni in najvišje dvorne gospode. Na vse strani blagodušni vladar prijazno odzdravljajo, njih dobrotljivo oko se ozira očetovsko milo po zbrani množici. Vendar tudi resna pobožnost se jim čita na častitljivem obrazu. Vse njihovo vedenje kaže vernega katoličana, kateri se pripravlja, da očitno spozná svojo vero ter vladarju vsega sveta, Gospodu nebes in zemlje, skaže svoje ponižno čiščenje.

Pri cerkvenih vratih pričakujejo kardinal - nadškof, eminenca dr. Gruscha, obdani od stolnega kapitlja, podajo cesarju škropilnik z blagoslovljeno vodo in jih spremijo v cerkev. Tukaj se cesar z nadvojvodo po-

dajo v dvorni oratorij in ostanejo pri slovesni sv. maši, katero služijo kardinal s pomočjo dvornih duhovnikov. Po sv. m. i ob osmih se je pričela uravnavati procesija in je trajala do desetih. Predi so šli zastopniki mestnih župnij in raznih cerkvenih redov, potem otroci c. kr. sirotišnice in cesarski služabniki. Za temi so šli župan z mestnim zastopom, vitezi vseh c. kr. redov, c. in kr. kamorniki, dvorni svetovalci, vsi v krasnih opravih, in pa kanoniki stolnega kapitlja. Sv. Rešnje Telo so nosili kardinal, baldahinove trakove so držali kamorniki, na obeh straneh pa so korakali cesarski plemiči z gorečimi svečami. Za baldahinom so sledili Njih veličanstvo svetli cesar, obdani od gospodov nadvojvod tudi z gorečimi svečami in potem dolga vrsta dvornikov, ministrov in drugih veljakov. V procesiji je bilo tudi veliko drugih odličnih gospodov in gospa, in kaj se je več vredno, obnašanje vseh udeležencev, kakor tudi gledalcev je bilo spodobno, spoštljivo.

Ker so ulice, skozi katere je procesija šla, le malokateremu čitatelju znane, mislim, da mi ni treba navajati imen; omeniti le še hočem, da so bile skoraj vse palače okusno okinčane, pot z deskami pokrita in s cvetlicami potrošena. Posebno bogato ozaljšani so bili oltarji; na njih so bile krasne, umetniške podobe in dragoceni svečniki.

Vendar bolj kakor ves zunanji blišč ganila me je iskrena pobožnost odličnih udeležencev. Kdor bi še ne veroval, pri tej priložnosti se je lahko prepričal, da se katoliški duh med občinstvom dunajskim vzbuja in oživlja, in sicer ne le med priprostim prebivalstvom, nego tudi med izobraženci. Kako pa je to tudi drugače mogoče? Komu srce od veselja hitreje ne bije, ako pri taki velikanski in veličastni svečanosti vidi svetlega cesarja, mogočnega vladarja, korakati tako ponižno, tako pobožno za presv. Reš. Telesom? Gotovo srečna država, srečno ljudstvo, katero ima tako vernega glavarja! Kdo bi za takim zgledom zaostajal, kdo v širni Avstriji ga ne posnemal? Slovenci, rojaki dragi, hvalimo Najvišjega za tako blagega cesarja, prosimo ljubega Boga, da nam jih še mnoga leta ohrani; a posnemajmo tudi njihovo izgledno krščansko življenje, da bomo vredni sinovi milega očeta Franca Jožefa I!

—s.

Novi veliki zvon v Razborju pri Slov. Gradcu.

Pri nas se je dne 3. t. m. obhajala »lepa nedelja«, kakor se to godi vsako leto na drugo nedeljo po prazniku presv. R. Telesa. Letos pa je bila ta nedelja še posebno vesel dan za nas, ker razven slovesne procesije z Najsvetejšim in asistiranje sv. maše se je vršila še druga nenavadna slevesnost. Potegnili so namreč v zvonik novi, 2004 kg ali okoli 36 — s kembeljem vred 38 — starih centov težki zvon, katerega je vlil ljubljanski dvorni zvonar, g. Albert Samassa, za 3046 gld. in nam ga dne 17. maja t. l. doposlal v Sp. Dravograd, od koder smo ga potem dne 29. maja sem pripeljali. Vožnjo je dal veliki posestnik in posebni dobrotnik cerkve, g. Martin Pleščivnik. Do podanka hriba so ga pripeljali 4 konji, od tam do cerkve pa 10 volov. Na potu so ga pozdravili zvonovi iz zvonikov v Slov. Gradcu, Staremtrgu in Podgorju. Ravno tako so pozdravili med pokanjem možnarjev domači stari trije zvonovi svojega bodočega tovariša, ko se je blizal cerkvi.

Da bomo novi zvon dne 3. t. m. potegnili v zvonik, zvedelo se je to daleč okoli; zato je tisti dan prišlo sem veliko tujih ljudi, domačih pa se vé, da vsak, komur še je le še kak ud gibal, ker je vsak želel, zvon ne samo slišati, ampak tudi videti, ker se je že prej slišalo o njem, da bo zelo lep, kar je tudi res. Na njem so podobe: Sv. Trojica, sv. Družina in sv. Frančišek Ser., pod katerimi so primerni slovenski napisi. Spodaj ob

robu zvona pa stoje imena č. g. župnika Franca Klepač-a, cerkvenih ključarjev, botra in botre in še nekaterih dobrotnikov, kateri so največ darovali za zvon. Največji dobrotnik je 71letni starček, samični ofer Martin Zagradišnik, ki je daroval 1000 gld., potem užitarja, Jurij Lesnik p. d. stari Podvajšek in Val. Križan p. d. stari Moljak, katera sta darovala prvi 500 gld., slednji pa 400 gl. Drugi so darovali po 200 gl., 100 gl. in nižje svote do 1 gld., kolikor je pač kdo hotel in mogel. Skrb, da se pripravi in v zvonik spravi novi zvon, prevzel je naš marljivi in za cerkev posebno vneti cerkv. ključar, Mih. Lorenci p. d. Žužalj, kateri se je z vsemi svojimi duševnimi in telesnimi močmi prizadeval, da se je vse delo v zvoniku in sploh vse početje srečno dovršilo. Bog mu obilno poplačaj ves ta njegov trud!

Naš ljubljani č. g. župnik so nam hoteli napraviti še večje veselje s tem, da so skušali dobiti več č. g. duhovnikov, pa se jim ni posrečilo, ker je bila ravno tisti dan v Škalah inštalacija preč. g. župnika in dekana. Bila sta torej samo dva soseda in našega č. g. župnika sosebna prijatelja, katera sta ob vsakej priložnosti jim ustreči pripravljena, namreč č. g. P. Rath, župnik šmiklavski, kateri so nam govorili s prižnice prelepe, slavnosti primerne besede, in č. g. Gr. Presečnik, župnik podgorski, kateri so procesijo vodili, katerima bodi v imenu vseh faranov tukaj izrečena prisrčna zahvala. Hvala tudi g. dvornemu zvonarju, da se je natančno držal obroka ter nam točno ob določenem času izgotovil in doposlal lepi zvon, katerega videti in slišati smo željno hrepenili, da nas sedaj že razveseljuje s svojim lepim in močnim glasom. Daj Bog, da bi dolgo še živeči veselili se njegovega glasu, ob smrtni uri pa da bi njegov glas nas vse spremljal tje, kjer nam je pripravljeno še večje veselje — v sveto nebo.

Jožef Podstenšek.

Gospodarske stvari.

Trgovina z lesom v nevarnosti.

(Konec.)

Tej besedi refakcija vira ne maram preiskovati, pomenja pa pri vožnji popust od vozov pri železnicah, in sicer dobi to oni, na čegar ime se pošlje, ali pa pošiljatelj. Pred več leti veljal je ta popust od vsakega voza in ob novem letu potem se je ta zdalna svota (zdi se mi 10 gold. od voza) vrnila dotičniku. Posebno malim trgovcem je to kaj dobro došlo, ker jim je jako olajšalo aktivno delovanje za prihodnje leto. To si je premislil zviti žid in z velikim svojim vplivom dosegel, da se je ta hleb kruha vzdignil visoko, da ga malokdo doseže. Veljala je svota sto vozov na leto, da se mu izroči dotična nagrada. Toda še to je premalo, ker se je še našel kdo, da je jedel zraven žida iz te skled. Vzdignili so jo — gotovo na prizadevanje njegovo — na ogromno število tisoč vozov na leto, in sedaj je sedel že sam žid pri tej skledi, iz katere je lahko zajemal same čiste dohodke svoje prekanjenosti in — žalibog mogočnosti.

Tako je trajalo par let in s tem hudo stiskalo naše trgovce. Vedno bolj mogočen žid nadaljeval je svoje delo s hitrimi koraki in skoraj da bi se zgubilo že upanje našim trgovcem do samostojnosti brez židovskega pokroviteljstva. Posamezniku je to bilo že pretežko, kajti židovski vpliv sega že od sredine Koroške daleč globoko po Ogerskem, in povsod naperjen delovati nasproti drugim krogom. Treba je bilo tukaj neustrašenega žrtvovanja, skupnega dela in krepke volje. Zraven na še

mного truda s podučevanjem, kaj preti našej trgovini od židovstva, česar ne razume vsak trgovec ali kmet.

Hvala Bogu, da so se našli še za časa moške v pravem pomenu besede, ki so se lotili — recimo za naše razmere — velikanskega podjetja, borbe z židovstvom; — uvidevši grozeči razpad domače trgovine in hitro rastoče pogubno delovanje židovstva, sklenili so naši trgovci storiti korak, kateri ima jih ali ohraniti, ali pa biti poslednji v tem obziru. Sklenili so čvrsto medsebojno zvezo, da bodo delovali proti židom in pri upraviteljstvu železnic še jedenkrat prosili za omenjeno »refakcijo«. V ta namen so imeli shod na Velikonočni ponedeljek v Mariboru, katerega se je udeležil tudi pooblaščenec železniškega upraviteljstva z Dunaja. Ta je zagotovil naše trgovce, da morejo doseči zopet prejšnje dobrote popusta, toda s tem pogojem, ako v zvezi »Štajarsko-Koroškega trgovinskega društva« odpošljejo letos vsaj petnajststo vozov lesa pod tem imenom. Podjetni in pametni zbrani moške — brez razlike narodnosti — so se v to zavezali in čvrsto obljubili delovati v ta namen.

To seveda ni bilo po volji židom in hitro so bili pripravljeni razdreti to nakano. Prvo poleno so našim lahko vrgli pod noge. Pregovorili so ravnateljstvo nekaterih ogerskih železnic, da je ukazalo, naj se na nekatere postaje ne vsprejema les drugače, ako se ne plača nekaj voznje naprej. (Sicer je navada, da voznino plača prejemnik, kar se seveda pošiljatelju, na njegovo ime glasečemu, odračuni.) Tudi v to so se zavezali odločni naši protizidovci in žrtvujejo sedaj po 10 do 15 gld. naprej od voza, na te postaje poslanega.

Toda kje kupcev dobiti, ker židje so skoraj celo Ogersko prepregli že s svojimi mrežami? Še jedno veliko žrtvo so morali naši opustiti, da so še to oviro premagali, kajti židje videči njih delovanje zagrozili so se kratko: »Mi bomo vsako stotino lesa v ta namen tukaj dražje plačali in na Ogerskem ceneje oddali, da le ne bi dosegli nasprotniki svojega namena«. Tako je govoril glavni agent židov in res je poskočila cena lesu v teh dnevih borbe (po Velikonoči) neverjetno. Gotovo je že to priča, da velja boj za važno reč, sicer bi židom ne šel denar tako izpod rok!

Težko je bilo toraj kupcev dobiti po Ogerskem in da so se dobičkaželjni Madjari dali v to zvezo spraviti, morali so naši storiti nesebičen, da plemenit korak, popustili so jim za letos »refakcijo«. To jih je potegnilo k našej zvezi, v katerej naj bi oni enako goreče delovali, saj žid tlači enako Madjare kakor druge narode, koder pride na vrh!

Naši se držijo čvrsto in gotovo upajo, da dosežejo svoj namen. Ali vprašanje je, ali bode v prihodnje za zmiraj dovoljena jim ta dobrota železniškega popusta, sedaj jim zagotovljena? Ali jih morda v kratkih letih zopet ne prehiti žid, ki ima na Ogerskem že tako povsod prvo besedo, ter narekuje jim nove pogoje?

Vprašanja ta so toliko važna, da jih s posebno vnmemo pripravljamo gg. drž. poslancem v premislek, naj bi oni ne zamudili korakov pri dotičnih krugih, da se zagotovi obstanek našim trgovcem. Naj bi se vsaj po naših — zlasti južnej železnici — znižala voznina in to vsem enako pravično, potem, če bodo ogerske železnice šle le židom na roke, obrnemo se mi lahko proti Trstu.

Povdarjajoč še enkrat važnost omenjenega nasveta in prošnje, ponavljam, da je sedaj še pravi čas upreti se židovstvu s praviimi sredstvi. Kadar bode ono s svojim kapitalizmom že vse prepreglo, potem je borba prepozna. Bodimo torej sedaj o pravem času na straži, varujmo sebe in svoje naslednike židovskega vpliva s

tem, da že sedaj skupno delujemo proti njim, kot pravi krščanski socialisti — domoljubi!

Pohorski.

Sejmovi. Dne 23. junija v Poličanah. Dne 25. junija v Ribnici, Konjicah, na Laškem, pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, v Podsredi in pri Sv. Janžu pri Arnovžu. Dne 26. junija pri Sv. Križu na Murškem polju in v Cmureku. Dne 27. junija pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Dne 28. junija na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem).

Dopisi.

Iz Maribora. (Pogreb † prelata Kosarja). Ko je oni ponedeljek, dne 11. junija, prinesel brzovavsa verna srca pretresujočo vest, da je nehalo biti v lki na Primorskem srce preblagega gospoda prelata in stolnega dekana, Frančiška Kosarja, poslali so milostljivi knezoškof Mihael kanonika preč. gospoda L. Herga tje dol proti jugu na kraj žalosti z naročilom, naj se truplo preljubljenega pokojnika prepelje v Maribor, da bode tukaj slovesno pokopano. Prevoz trupla se je zgodil brez ovir v četrtek, dne 14. junija. Okoli 1/2 11. ure dopoldne se je truplo prepeljalo z južnega kolodvoza v prestolno cerkev, in so takoj peli črno slovesno sv. mašo preč. gospod J. Bohinc, stolni župnik. Popoldne ob treh po slovesnem vходу milostljivega knezoškofa v prestolnico, ki je bila polna vernikov, bile so najprej mrtvaške večernice za rajnim gospodom prelatom. Potem so stopili milostljivi knezoškof na prižnico in so govorili pogrebni govor. Videlo se je visokemu govorniku, da so bili ganjeni; ko so jim pri uvodnih besedah solze stopile v oči, spomnil se je pač vsak nehote na božjega Zveličarja, kako se je pri Lazarjevem grobu razjokal, in so Judje rekli: »Glejte, kako ga je ljubil«. V mogočni besedi so naslikali pokojnika življenje in kreposti. Po pridigi je na koru zapelo cecilijsko društvo prekrasen »requiem«. Po »Libera« se je začel sprevod pomikati iz cerkve na mestno pokopališče. Vodili so sprevod milostljivi knezoškof. ČČ. gg. duhovnikov je bilo 96, med temi vsi lavantinski prečastiti kanoniki in graški stolni dekan, dr. Hebenstreit, in starosta sekovske škofije, preč. g. dr. Muršec. Pogreba so se udeležili gg. bogoslovci, vsi slovenski mariborski odličnjaki, čč. šolske sestre z gojenkami, čč. usmiljenke in mnogo kmetskega ljudstva. »Ena se tebi je želja spolnila, v zemlji domači da truplo leži«. Te besede slavnega pesnika veljajo tudi o pokojnem dekanu, prelatu Kosarju. Zdaj počiva njih truplo tukaj med nami, naj bi na njih grobu večkrat molili vsi, katerim so pokojni gospod ali telesne ali duševne dobrote delili. Izvrstnega služabnika božjega, vnetega domoljuba in zvestega Avstrijca pa si vzamimo za vzgled; saj o pokojniku po pravici veljajo evangelijske besede: »Gospod, pet talentov si mi podaril, pet drugih sem pridobil«, in psalmistov izrek: »V spominu večnem bode pravičen, slabega ogovarjanja se ne bode bal«.

Iz Št. Jerneja pri Konjicah. (Po svečanosti.) Znano je čitateljem »Slov. Gospodarja«, kakšno slovesnost smo obhajali Šentjernežani dne 7. maja, namreč 25letnico tukajšnjega župnikovanja č. g. Fr. Pintarja. V dolžnost si štejem še omeniti, koliko se trudijo s pomočjo radodarnih župljanov za olepšanje hiše božje. Ne bom opisoval, kaj vse so storili za čast božjo v teku teh 25 let, ker to bi bilo za me n mogoče. Naj povzamem samo iz zadnjih petih let. L. 1890 so dali prenoviti veliki oltar sv. Jerneja, sprednji del cerkve in so kupili novo nebo. Naslednje leto dali so napraviti nov božji grob, potem dali prenoviti oltar sv. Marjete

enkrat to dosežejo, tedaj bomo tudi mi Slovenci kaj takega z vso odločnostjo zahtevali; saj smo že dovolj siti nemških gospodov v Gradcu. — Odposlanci katoliškega učiteljskega društva za Avstrijo so bili pri ministerskem predsedniku, knezu Windischgraetzu. Milostno jih je sprejel ter jim odsvetoval antisemitizem. Vidi se, da ima knez žide rad. — Zadnjo nedeljo so v Leopoldstadtu priredili socialisti shod, pa so tako rogovilili, da jih je policija razgnala.

Gališko. Nadvojvoda Albrecht je s 5 generali dne 16. junija obiskal deželno rastavo v Levovu. — Dne 18. junija je umrl krakovski knezoškof, kardinal Dunajevski, brat bivšega finančnega ministra, v 78. letu svoje starosti. — Kakor v Šleziji in na Ogerskem, tako so tudi okoli Krakova velike povodnji in poplave tako, da voda že ovira železniški promet.

Štajarsko. Dne 1. julija bode mariborska podružnica zloglasnega »šulvereina« imela občno zborovanje. Pride bojda več nemške gospode spodnje-štajarske, da se Maribor pokaže v nemškem svitu. — V Brežiskem okraju imajo Slovenci jednega političnega nasprotnika manj; umrl je namreč v Brežicah Jakob Lastnik.

Kranjsko. Dne 11. t. m. je deželno predsedništvo dovolilo ustanovitev »društva za krščansko umetnost«. Naj to društvo po vsem Slovenskem dobi veliko prijateljev! — Dne 14. junija je imela c. kr. kmetijska kranjska družba občni zbor. Prišlo je do 100 udov. — Za pogozdovanje Krasa je poljedelsko ministerstvo dovolilo poleg že določene podpore 8000 gold. zopet 2000 gold.

Primorsko. Goriški mestni svet je 12. t. m. odklonil prošnjo slov. starišev, naj se v Gorici osnuje slovenska ljudska šola. Tako znajo Lahoni; vlada pa je slepa in gluha! — V Trstu je bil zadnjo nedeljo ustanovni občni zbor »Kmetijske družbe za Trst in okolico«. — V Pulju je 13. t. m. imelo občni zbor italijansko politično društvo za Istro. Štajarski nemški nacionalci so zagrizenci, da se v jezik ugriznejo, ako ne morejo »kavsniiti« po Slovenču; ali isterski Lahoni še so stokrat hujši, kar se je pri tem zborovanju tudi pokazalo.

Hrvaško. Zagreb dobi lep spomenik pesnika Preradoviča. Spomenik bode do 8. septembra izdelal umetnik Rendič. — Dne 26. junija bodo v Zagrebu položili temeljni kamen za »Starčevićev dom«, za hišo, ki bode hrvatski narodni dom. Naj bode dom edinosti vseh zvestih hrvatskih sre!

Ogersko. Poslanska zbornica v Budapešti je vsprejela valutne predloge in potrdila trgovinsko pogodbo z Rusijo. — Glede civilnega zakona so nekateri Wekerlu in tovarišem nasvetovali, naj se uvede civilni zakon le za take, kateri se vsled cerkvenega zadržka ne morejo oženiti. Vlada tega ni hotela, in danes, 21. junija, bode gosposka zbornica v drugič zavrgla predlogo o civilnem zakonu. Wekerle se že tolaži s tem, da bode ta predlog jeseni tretjokrat stavil v gosposki zbornici.

Vunanje države.

Rim. Sv. oče so podelili z ročnim pismom komorniku grofu Soderiniju pravico, da se sme udeležiti izročitve zlate rožice, kolikokrat jo bodo poslali kaki vladarici.

Italijansko. Crispi je zopet ministerski predsednik; istotako so tudi skoro vsi prejšnji ministri ostali, samo da so nekateri službe menjali. Finančni minister je Boselli. — Zadnjo soboto je na Crispija, ko se je vozil v zbornico, z revolverjem ustrelil anarhist Lega. Ni ga zadel, in napadovalca so prijeli. Crispi je zdaj hkrati postal zelo priljubljen. — Na Siciliji so grozno žalostne razmere.

Ubogi delavci vsled lakote po nekaterih krajih samo travo in listje jedó.

Nemško. Od 15. junija je v Berlinu in v okolici prepovedano, prepuščati dvorane za socialistične shode, z visokimi globami. — V Strassburgu je bil obsojen protestantski pastor Müller, ker je zasmehoval katoliški verski nauk o papeževi nezmotljivosti. V Nemčiji, kjer imajo protestanti toliko moč, se torej ne sme grditi naša sv. vera.

Rusko. Car Aleksander III. je strog pravoslavni kristijan, toda nedavno je postal mehkejši proti drugim veram; torej je upati, da bode tudi milostno ravnal s katoličani. — Carjevič se je napotil na Angleško, da ondi obiše svojo nevesto, princezino Aliso hesensko. Ta-le je bojda bolehná. Ako je to res, potem ne bode ruska carica. — Kmetijski delavci so se tako podražili, da jih kmetje ne morejo več plačevati; zato je jeden okraj že prosil vlado, da bi poslala vojakov ob letošnji bogati žetvi h kmetom na delo.

Bolgarsko. Knez Ferdinand potuje s svojo soprogo te dni po deželi in povsod ga navdušeno sprejemajo, zlasti ga zahvaljujejo, da je odstranil Stambulova in njegovo vlado. — Knez je več političskih obsojencev pomilostil. Če mu le ne bodo te dobrote s hudobijo povračevali! — V Sredcu je vlada župana Blagojeva zaprla, mestni zastop razpustila in za prihodnji mesec razpisala nove občinske volitve.

Srbsko. V Šabcu, Kragujevcu in na nekaterih drugih krajih so te dni bile občinske volitve, in je zmaga napredna stranka. — Kmalu bode mladi kralj Aleksander potoval v Carigrad; med tem časom bode doma vladal stari Milan. Blagajnice naj pred njim dobro zapró, ker mu vedno primanjkuje denarja za razveseljevanja.

Špansko. Poslanska zbornica neče potrditi trgovinske pogodbe z Nemčijo, češ, da je pogodba državi škodljiva. Ako bodo poslanci ostali pri svoji trmi, bode ministerstvo moralo odstopiti. Kraljica bode gotovo zopet Sagasti naročila sestaviti ministerstvo, ki bode nove volitve razpisalo.

Afrika. Mladi maroški sultan, Mulej-Abdel-Aziz, je po vsej maroški državi proglašen za vladarja. Prememba se bode torej bržčas mirno zvršila; saj ga je njegov brat, podkralj v Fezu, tudi že za sultana pripoznal. — One pokrajine, katere je Angleška podarila kongoškim državam, pripadale so prav za prav pod Egipt in s tem pod Turčijo. Zato pa je turški veleposlanik v Londonu že ugovarjal. Angleži bodo Turka že pomirili, pa se tudi s Francozi pobotali.

Za poduk in kratek čas.

Izlet na Kranjsko o binkoštih.

Potopisna črtica; piše T. M. Savinjski.

Kranjska dežela,
Najlepša dežela!

Majhna je, vendar
Pa čuda tri krije.

S posebno navdušenim srcem pel sem to pesem še le pred nekoliko tedni. Zakaj neki? Videl sem tebe, prelepa Kranjska dežela, zamaknjen zrl mogočne tvoje snežnike ter občudoval preljubeznive kraje z mnogimi cerkvicami. A to imajo tudi druge dežele. Ti pa imaš še več! Gledal sem zaklad tvoj, ki ga skopo zakrivaš s skalnatim plaščem, biser tvoj, s kojim te je Stvvarnik odlikoval pred vsemi drugimi deželami: svetovno znano Postojnsko jamo.

Že kot otrok sem slišal v šoli o tej čudoviti jami, ter poslušal vedno z največjim zanimanjem, če je kdo pripovedoval o božjih čudežih, v njej nakopičenih. Čital sem pozneje tudi večje in natančnejše opise, in od dne do dne rastlo je hrepenenje, videti to, kar občuduje ves svet. Letošnji binkoštni ponedeljek spolnila se mi je iskrena moja želja. Da se lahko raduješ z mano, dragi bralec, hočem ti podati majhno črtico tega svojega potovanja.

Ze v nedeljo večer peljal sem se v belo Ljubljano, da sem v ponedeljek pred odhodom v Postojno lahko opravil svoje krščanske dolžnosti. V ponedeljek ob 1. uri popoldne bil sem že na živahnem kolodvoru, kjer se človek prevelike gneče niti izogibati ni mogel. Vsak izmed teh hoče v »Jamo«. Morali so podaljševati in podaljšati vlak, da smo našli vsi potovalci prostora. Dobra sreča nanese, da sem prišel s svojimi tovariši vred v voz I. razreda, kar se mi je prav veselo zdelo, ker sicer ni moja navada, voziti se v I. razredu.

Težko je zasopel železni konj, ko je prvič potegnil dolgo črno kačo za seboj. Pa pogumno potegne še k drugemu in že drdramo mimo »Tivol«, ljubljanskega šetaljšča. Z Bogom bela Ljubljana! Ko te zopet vidimo, prinesemo ti pozdrave od tvoje najimenitnejše hčerke, Postojne!

Cela vožnja do Postojne traja dve uri ter je povsem zanimiva. Že čez kratek čas zvija se železnica ob skalnatem bregu več ali manj navkreber in zopet dol, da me je dostikrat spreletaval strah. Proti severozahodu videl sem v daljavi sivoglave gorenjske snežnike, proti jugu in jugozapadu pa pot, po kateri nas bode peljal v nekih trenutkih vlak. Čudil sem se velikanskim, iz kamna zidanim mostom, takozvanim cestovodom ali viaduktom, kateri vodijo čez prepade in močvirja. Doli v dolini videl sem širo no polje ter ga primerjal našemu štajarskemu. O ljubi moj štajarski kmetovalec, ti bi za noben denar ne dal svojega rodovitnega polja za tisto slabo, deloma močvirnato zemljišče! Kmalu se vozimo med golimi pečinami, katere se na desni in levi vspejajo proti nebu. Silno težavno delo je bilo, ko so bili morali kopati in sekati v teh trdih skalah cesto za železnico. Tukaj še vidiš mogočne zelene gozde, ki se pa že v kratkem umaknejo golemu pečevju. To je pač žalosten kraj, kjer pokriva sam kamen tla. Nikjer ni valovja bogatega žitnega polja, nikjer sočnatega travnika ali prijazne gorice; niti teman gozd ti ne razveseli očesa. Ali je ljubi Bog celo pozabil ta kraj ter mu niti najmanjše krasote ni podaril, vprašaj se nehote, ko gledaš kamen in kamen in vedno le kamen, med katerim se le borno skriva travica in žalostno samotarijo grmiči? — Ne, dragi moj! Če pogledaš na desni strani, skozi okno, vzbuja tvojo pozornost visok, špičast hrib, vrh katerega vihra med skalovjem velikanska cesarska, nekaj nižje ob pobočju pa slovenska zastava. Obe ti pravita na glas: »Tu noter v to goro poglej, potem bodeš videl, je-li nas ljubi Bog pozabil ali ne!« Od gore naprej proti jugu razprostira se dolg, prijazen trg Postojna, v kojeja sredini se dvigujeta zvonika župnijske cerkve. Vlak že stoji. Hajdimo dol k jami!

»Do tje imamo četr t urice«, slišim govoriti sopotovalce. Podam se koj z njimi in za njimi skoz senčnati drevored navzdol v trg, od tod pa kar naravnost po dobrodejni senci še nižje k jami. Kupimo si vstopnice in zdaj smo pri vhodu.

Blizu 19 m pod nami na levi zgine v breg reka Pivka v črno votlino. Oddamo svoje vstopnice in za nekaj trenutkov ne vidimo več solnčnega svita; pač pa je na desni in levi pred in za nami vse polno gorečih svečic, ki nam razsvetlujejo pot v začarani podzemeljski grad. Hladen, vlažen zrak nas nekako čudno objema,

pot je mokroten in raz strop padajo tu in tam vodene kapljice na nas.

Že ozki hodnik razkazuje po stenah in po vsem oboku toliko imenovane kapnike. V nekih minotah bije nam prečudno šumenje na uho. Vedno bolj divje se sliši bobnenje, še jeden korak — in mahoma odpré se našim očem »velika dvorana«. Kakor okamenel obstojim na tako zvanem »balkonu«, ter strmim čez zagrajo navzdol tako globoko, kakor bi doma gledal s cerkvene stolpa na tla. Tam se péni in zvija v podobi črke S široka, temnozelen a Pivka ter bobni toli mogočno, da se jedva moreš pogovarjati s tovarišem. Most, do katerega vodijo stopnice, pelje v globini čez reko. Toda tja ne grem zdaj, temveč pozneje, ko se vrnem iz jame. Zdajci pogledam še kvišku. V mogočnem oboku spenja se strop visoko, visoko nad nami, in sredi njega razsvetluje električna svetilka, kakor polna luna ves široki prostor. Od stropa visi neštevilno večjih in manjših kapnikov, belih, sivih in rdečkastih, kakor vidiš po zimi viseti od slamnatih streh ledene sveče.

Težko se ločim od te krasote, a hiteti moram naprej. Pri izhodu dvorane je spomenik, črna, mramorna plošča, kjer je naznanjeno, da je leta 1816 svetli avstrijski cesar Franc I. ogledal to jamo. Še več spomenikov nam v Postojnski jami priča o imenitnih gostih, ki so jo počastili v teku let.

Od prvega spomenika vodi pot po ozkih hodnikih, kateri se zdaj bolj, zdaj manj razširjajo. Te razširjene prostore z dotičnimi hodniki zovejo jame. Najznamenitejše imajo vsaka svoje ime. Take so n. pr. Ferdinanda, Fran Josipova in Elizabetina jama, nadalje jama cesarice Marije Ane in druge. Največji prostor Ferdinandove jame je »plesišče«. Vojaška godba je svirala tam, in velika množica veselih ljudi se je sukala po prostoru, kateri je 28 m širok, 48 m dolg in tako visok kakor cerkev. Natančneje si tega kraja nisem mogel ogledati, ker je bilo preveč plesalcev. Sicer se sam rad včasih v pošteni družbi veselo zasučem, pa ples po tej podzemeljski dvorani, na mokrotnih tleh mi pa, odkritno-srčno rečeno, nikakor ni ugajal. Nekako zamolklo donela je godba, in zdelo se mi je, kakor bi se skrunil s tem razveseljevanjem prelepi čudež božje roke.

(Dalje prih.)

Smešnica. V nekem trgu, kjer so posebno »kunštni« ljudi, vprašal je tujec tržana, čemu da ura na zvoniku na vseh štirih krajih kaže? Tržan odgovori: »Veste, za to, da lahko trije na enkrat pogledajo na uro«.

Razne stvari.

(Prvo sv. obhajilo) 180 učencev in učenk bilo je na god sv. Alojzija v mariborski prestolnici tako slovesno, da še nikoli. Milostljivi knezoškof so ob 7. brali sv. mašo. Pred sv. obhajilom so razložili v prisrčnih besedah, kak dan je dan prvega sv. obhajila. Po sv. maši so s primernim nagovorom blagoslovili dve krasni novi šolski zastavi deških in dekliških ljudskih šol. Ko so milostni nadpastir z navdušenimi besedami otroke vspodbudili, naj vpricho zastav prisežejo Bogu zvestobo, in so otroci trikrat glasno zaklicali: da, ter so milostni knezoškof starišem izročili v skrb prvoobhajance, razsolzilo se je vsako oko. Prostorna cerkev je bila polna ljudskih in meščanskih učencev in vernikov. Prelepa slovesnost se je končala z zahvalno pesmijo in z blagoslovom s presv. Reš. Telesom.

(Najvišje potrjenje.) Presvetli cesar so potrdili izvolitev celjskega župana Gustava Stigerja.

v stranski kapeli, prižnico in krstni kamen, kupili so tudi nove svečnike, ki so posebni kinč velikega oltarja. Lani so dali prenoviti še ostala dva stranska oltarja, namreč oltar Lurške M. božje, katere krasno podobo je kupila neka domača dobrotnica, in oltar sv. Florijana, za katerega lepo podobo so pa mladeniči stroške poplačali, in letos ravno 9. junija bil je izgotovljen lepi novi cementni tlak, katerega je bilo že silno potreba. Pa nadjamo se še, da preden bo nastopil mesec oktober, razveselili nas bodo z novo podobo roženvenske Kraljice in morebiti še s čem, česar pogrešamo. Iz tega je torej razvidno, kako vneti so naš ljubljani dušni pastir za dobro stvar. Izrekamo jim na tem mestu najsrčnejšo zahvalo, želeč, da bi nam jih ljubi Bog še ohranil v zadovoljnosti med nami mnogo let! Zahvaljujemo se pa tudi vsem dobrotnikom, kateri so kaj pripomogli za olepšanje naše župnijske cerkve, in ob enem tudi prosimo, darujte še za naprej, kolikor bo mogoče; saj vam ne bo brez plačila ostalo. Pravični Bog bo gotovo vsakemu povrnil, če ne na tem, pa na onem svetu.

Šentjernejan.

Od nemške meje. (Volk v ovčji obleki.) Svetovalec »Štajerski kmet« priplezal je v onem tednu tudi k nam. Poslali so ga iz Maribora na enega tukajšnjih občinskih uradov, od tam so ga potem dajali v tukajšnje krčme na »košto«. Šmencano »künštini« so. »Štajerski kmet«, kako nedolžen naslov! On hoče biti kmetom svetovalec v političnih in gospodarskih zadevah. Kaj še hočete več in koristnejšega? Ali si ga ne bode vsak kmet z veseljem naročil? Pa pozor Slovenci! Pred seboj imamo res volka v ovčji obleki. Kakoršen da mu je namen, to nam pové na prvi strani. Delovati hoče, da poneha tisto hujskanje (mi Slovenci bi bili tega res veseli), da se doseže sporazumljenje med narodi, (Slovenci in Nemci.) Krokodilove solze toči, ko toži, da se še žalibog ta blagi namen ni dosegel. Kako hinavsko obžaluje, »da se je narod ločil od naroda.« Glejte ga no, kako prijateljski nam ponuja v spravo svoji roki nasproti; iz ust se mu cedi ljubezen do bližnjega. Pa vprašamo te zdaj ti »Štajerski kmet«, kdo pa je vsemu temu nemiru kriv? Kdo drugi, kot tvoji stariši, tvoji krstni botri, bližnji in daljni sorodniki (sovražniki Slovencev), kateri mislijo, da mi Slovenci moramo biti »ambos«, oni »hammer«. Pa od zdaj naprej mora biti drugače. »Štajerski kmet« hoče spraviti enkrat vse v pravi tir, vse sovražstvo in hujskanje odpraviti, kmetom mora se zopet na noge pomagati, (čujte! menda bode zdaj »Südmark« tudi Slovincem posestva kupoval). Tudi mu je na tem ležeče, da bode se delila resnica in pravica, ker celo med duhovniki je znašel take, kakor sam pravi: katerim je prav malo mar za resnico in pravico. Bodemo videli, ti »Štajerski kmet«. Ker ti tako grdo sumničiš duhovnike, in ako je tebi res kaj za resnico in pravico, tedaj je tvoja dolžnost, da podučiš tvoje sobrate (slovenske nasprotnike) tam gori na Dunaju, v Gradcu, da mi Slovenci po pravici moramo imeti slovenske šole, da se uvede pri uradih slovensko uradovanje, da dobijo Slovenci v Celju slovenske paralelke na gimnaziji, in še dosta krivic bi ti lahko našteali, katere zdaj Slovenci trpimo; ker to vse, kar smo ti tukaj našteali, nam gre po pravici in resnici. Ako tega ne boš z vso odločnostjo tirjal, tedaj boš pač sam nasprotoval besedam svetlega cesarja, s katerimi si prišel prvokrat na svetlo, namreč: da se doseže blagostanje, zadovoljnost in sreča Njih narodov. Bodemo videli, drugače ostaneš volk v ovčji obleki! G.

Iz Slov. Bistriškega okraja. (Nemška tatarija.) Nekega dne grem po opravku in pridem v Vrhovlje. Tam najdem pred županovo hišo kažipot z nemškim napisom. Mislim sem si, kam smo prišli? Svoje

dni je ta vas imela same Slovence, zdaj so pa menda že vsi pomrli. — Pridem na Slov. Bistriško postajo. Tukaj vidim zopet takšen kažipot, kateri pa želi menda pobegniti. Zdaj še samo sloni na drevesu in kaže nazaj, kjer se Slovincem za drag denar ne kaj posebno dobrega prodaje. Da ta kažipot narobe kaže, to je tudi slabo za one agente, kateri Črešnjevskim dekletom nove »mode« donajajo. — Vstopim v čakalnico, kjer zagledam na mizi pismo z nemškim natiskom na zavitku »J. K. Gasthausbesitzer in Kerschbach«. Mislim sem si, vse je nemško, samo jaz sem ubog Slovenec. Prosim Vas, dragi rojaki slovenski, ne bodite »pustove cime«, ampak možaki in narodnjaki, da se nam ne bodo omikali gospodje od zadi smejali. Glejte, so možaki, kojih ni slovenska mati rodila, pa se vendar potegujejo za slovenščino, kakor n. pr. gospod Peter Novak v Slov. Bistrici. Domačinov Vam ne bom našteval, pa veliko jih je, kateri imajo več v mezincu, kakor mi v glavi, vendar pa se nikoli ne sramujejo, da so Slovenci. Odpadniki, Vas je res lahko sram! — r.

Iz Slov. gorice. (Babjeeverstvo.) Pri nekem viničarju v Jarenini je zbolela krava. Ker ji niso vedeli pomagati, reklo se je, da je krava »zacoprana«, in le kaka copernica jo more rešiti. Pride neka cunjarica iz Leitersberga in spozna, da je krava res »zacoprana«. Ženska zatrdi, naj njej dadó 5 gld. in štiri velike kose svinjskega mesa, češ, te bodem v gozdu pokopala in priklicala copernico. Res, dali so jej, kar je zahtevala; ali ženske ni bilo več nazaj, in kravo so morali zaklati. Tako »Marburgerca« z dne 7. t. m. Kdo je pa tega babjeeverstva kriv? Čujte, jareninsko učiteljstvo; kajti tako se bere v istem časniku na četrti strani z naslovom: »Slovenisirungsarbeit!« Ali pa je babjeeverstvo žal, najti tu in tam samo med našim ljudstvom? Ravno predzadnjo nedeljo je bilo brati v nekem nemškem časniku: V neki vasi na Spodnjem Avstrijskem (Kreutslach bei Gmünd) so tri ženske šle na limanice ciganki. Najprej je bila ta pri neki bolni kočarici, katero je na tanko izpraševala zaradi bolezni. Kočarica ji vse razodene ter ji tudi dá 8 gld. Ciganka ji je namreč pripovedovala, kako zna celo neozdravljive bolezni na enkrat ozdraviti, samo prej more denar skrivnostno v zemljo zakopati in potlej izkopati. Na ravno tak način še je osleparila neko drugo osebo za 1 gld., in še neko drugo za uhan, vredne 3 gld. Ko bi »Marburgerca« o tem poročala, ali bi k temu tudi dostavila, da so tega krivi ondodni učitelji? Gotovo ne, ker so na Spodnjem Avstrijskem liberalni učitelji. Čemu se je torej s tako besnostjo zagnala v jareninsko učiteljstvo, posebno v tamošnjega g. nadučitelja? Gospod nadučitelj je vzgleden kristijan, izvrsten učitelj, ki se strogo ravna po predpisih šolske gosposke, in značajan mož, ker ne preganja svojega rodu, ampak mu kot izkušen gospodar v gospodarskih rečeh rad svetuje. Bog daj mnogo takih učiteljev vsakemu narodu, zlasti pa našemu slovenskemu! — Duhovščina je kriva babjeeverstva. Tako bo morebiti zarobontal »Štajerski kmet«, da bi zopet jedno zaslolil naši častiti duhovščini. Pa predno si bode kaj takega upal trditi, naj jo mahne, saj ima mesec dnij časa in fino frankfurtarsko suknjico, v Berlinu. V Berlinu bode našel sicer brezverske, nemško-razsvetljene glave, pa veliko babjevernikov, sicer ne bi tam neka vedeževalka na mesec tisočakov zaslužila; in gledé babjeeverstva bode z nami jednih mislij, ter bode klical: Slovenci in Nemci radi poslušajte krščanski nauk!

Iz Kostričnice. (Zaslužni križec.) [Konec.] V področje občinskega odbora, ne pa samo župana ali celó beriča, spada med drugim po § 32 obč. reda skrb za domače ubožce, in po § 36 tega reda nadzorovanje opravil občinskega starešinstva in gospodarstva občin-

skih naprav. Odbor ima pravico, postavljati v ta namen posebno zaupnike, kakor tudi zato, da pazijo na občinska podvzeta in da povedo v občinskih zadevah svoje mnenje in stavijo nasvete. Med take zaupnike odbor lahko pokliče tudi neobdornike, nikdar pa ne beriča. Odbor je dolžan, da da pregledati večkrat med letom blagajnico. V področje občinskega starešinstva spada v obče po § 45 obč. reda gospodarstvo v občinskih rečeh in izvrševanje odborovih sklepov. § 56 se glasi: »Župan je za svoja službena dejanja odgovoren občini, za dejanja v izročenem področju pa tudi vladi.« Seveda so odgovorni tudi občinski svetovalci in služabniki, ako ne opravijo poslov, katere jim je izročil župan. Toliko v poduk onim obdornikom, ki res mislijo, da je v občini župan in berič vse, oni pa nič. Že pod prejšnjim županom se je vzel v proračun večji znesek za popravilo tukajšnega župnišča in lansko leto ravno tako, občinski prebivalci so odrahtali ta davek, toda ti bi zastonj iskal pri belem dnevu s svetilnico kakšnega posebnega popravila v farovžu. Moj Bog! kje bi vzela župan in berič čas za to, ko pa imata imenitnejše opravilo, sklicevati seje in obdelovati obdornike za zlate križce. V zadnjem dopisu se pritožuje Slatinčan čez slabe naše ceste ter svetuje Karžupniku, da naj pridno nasiplje te ceste, bralno društvo pa, ki mu ni nič storilo, pri miru pusti. Res, dober svet, ki je vreden, da si ga k srcu vzame! Gosp. dopisniku bodi povedano, da se res sedaj nasipavajo ceste, toda na nekaterih mestih takó, da spreha človeka strah in groza; zakaj tu pa tam zagledaš cele skale in prav previdno moraš stopati in skakati, da si nog ne polomiš. Vrlim Slatinčanom svetujemo, da se pripelajo na prihodnjo veselico s teškimi vozovi, »parizerji«, ki bodo s širokimi svojimi kolesi nekoliko zdrobili ogromno kamenje. Naš gosp. župan in berič njim bosta gotovo hvaležna; posebno poslednji, ki mora noč in dan postopati po teh cestah; znabiti še skličeta sejo, da tudi za Slatinčane poprosita zlatih križcev. Seveda bi bil ves trud zastonj, kar ju je izučila bridka skušnja. Zaslužnega križca ni in ga ni. Oh, nehvaležnost sveta, da si vendar tako velika! Cela Kostrivnica vé za neštevilne zasluge beričeve ter jih kar občuduje, pa gospodje pri okrajnem glavarstvu so bili tako trdih glav, da tega niso hoteli verjeti ter so prošnjo, namesto na Dunaj, poslali nazaj v Kostrivnico. Sedaj vemo, zakaj Karžupnik toliko žaluje. Kar veselja mu je srce igralo, dolge brke, »kostrivniški strah« imenovane, so kar trepetale, ko je noč in dan sanjaril, kako bo ponosno z novim križcem korakal po Kostrivnici, češ, glejte me, sam svetli cesar me spoštujejo in odlikujejo. V svojem duhu je koval nove sovražne naklepe proti bralnemu društvu, ki mu je pravi trn v očesu. Storil je že vse mogoče in nemogoče, da bi uničil to preimenitno društvo, ki z dobrimi časopisi in knjigami odpira oči našemu sicer pridnemu, pa zapeljanemu ljudstvu; izlival je svojo jezo na poštene krščanske hiše, posebno pa na č. g. kaplana, pardon, »tega pr. . . . kaplana«, ki bralno društvo vodi. Pa oh, ves trud je bil zastonj — bralno društvo raste in cveti, iz Beča pa zlatega križca ni.

Iz Konjic. (Za dušnice.) Občinski očetje se skozleto po večkrat zbirajo k posvetovanju, da obravnavajo o blagostanju občine. Podobno se po naročilu škofovim duhovniki po posemeznih dekanovinah morajo vsako leto v naše škofovine zbrati k zborovanju po enkrat (v škofovini sekovski po dvakrat), da se pogovarjajo glede dušeskrbja. Za dekanovino Konjice se je tako zborovanje vršilo dne 19. junija. Pred zborovanjem so se gospodje bili zbrali v farne cerkvi; onde so opravljali zadušnice ali mrtvaško sveto opravilo za blagoduši rajnega prelata msgr. Kosarja. Slovesno sv. mašo popeval je velečastiti gospod J. Voh, knezoškofji svetovalec in dekan

in nadžupnik v Konjicah. Diki lavantinski, pokojnemu prelatu Kosarju, naj sveti večna luč!

Iz Središča. (Toča, vinogradi.) V vseh časnikih je bilo nedavno čitati, kako je letos meseca maja toča zdaj tu, zdaj zopet tam razbijala in pobijala. Tudi naši okolici ni prizanesla, da si ni zdatne škode napravila. Nekaterim vinogradom bližnjih vinorodnih gor (Sv. Bolfenk, Sv. Miklavž) je pač usekala nekaj ran, a veliki večini je prizanesla. Bog nas čuvaj še tudi nadalje vsake hude nevihte in pa srditega ledenega biča! — O peronospori še do sedaj ni duha ne sluha, ker se je skorej povsod pridno škropilo; pač pa se kaže skorej v vsakej gorici pikec, zlasti na napnencih ali kakor iste tu imenujejo na »konjih«. Listje na njih izgleda, kakor bi ga bil kdo z razbeljenim železom osmodil. Nekateri vinogradniki mislijo, da pikec (nemški der schwarze Brenner) napade samo grozdne jagode; kar ni tako, zakaj ta bolezen se loti tudi listov, peceljev, mladih poganjkov in opletkov. Glavni vzrok pikea ni solnce, kakor se krivo misli, ampak kakor pri peronospori tudi neka glivica (*Sphacelsma ampelinum*), kar je strokovnjak de Bary že leta 1874 dokazal. Ker se pa ta glivica najhitreje po kakem toplem dežju razvije, od tod mnenje, da je topli solnčni dež pikčev oče.

K—i.

Iz Ormoškega okraja. (Cepljenje zelene trte.) Ono sredo, dne 6. junija, razkazoval je na Humu v društvenih goricah ormoškega vinorejskega društva navzočim v lahko umljivem domačem jeziku gosp. Fr. Matjašič, c. kr. komisar iz Ptuja, kako je trto »zeleno« požlahtnovati. Cepili so na to stari in mladi več trsov in se z veseljem priučili prepotrebne dela. Bog daj, da bi se zanimanje za to vevlačno delo vedno bolj širilo med ljudstvom, ker le na ta način se lahko ustavi uničenje vinogradov, katero povzročuje trtna uš.

Od Zgornje Sv. Kungote. (Bela žena. Tretji dan t. m. se je nemila smrt zopet pri moji hiši zglasila in mi pokosila mojo še mlado priljubljeno ženo, Alojzijo Gamser. Res je že več let na pljučih bolehal, pa smrti se še ni nadjala; toda smrt je prišla, kakor tat in jo pokosila, sprevideno s sv. zakramenti. Izrekam pristržno zahvalo najpoprej našemu častitemu gospodu župniku, ki so nje pogreb tako slovesno opravili, drugič našemu vrlemu gospodu nadučitelju in organistu, ki so ji tako milo nagrobnico zapeli, da so vse pričujoče do solz ganili, tretjič vsem vernikom, ki so prišli od blizu in daleč zadnjo čast jej skazat. — Za vso skrb, trpljenje milo — Naj ljubi Bog jej dá plačilo!

L. Gamser.

Iz Ptuja. (Vabilo.) Naznanjajoč vspeh učiteljske slavnosti, prosimo ter vabimo slavno p. n. slovenske občinstvo, ker se približuje 1. julij, da nas z mnogobrojno udeležbo počastite. Kuvert za osebo stane 80 kr. Kdo želi se istega udeležiti, naj blagovoljno pismeno javi vsaj do 28. junija 1894. g. Drag. Zupančič-u, učitelju v Ptuj, da zamoremo slavnim udeležencem povoljno postreči. Nadejamo se obilne udeležbe, ter Vam kličemo »Dobro došli«.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo presvetli cesar se bodo koncem tega meseca s presvetlo cesarico podali na Južno Tirolsko. Govori se, da se bodo tedaj pri njih tamošnji Lahi oglasili gledé samouprave Južne Tirolske. Za koalicio se Lahom to ne bode posrečilo; ako pa

(Telegram.) Shod zaupnih mož v Celju, sijajno obiskovan, zahteval je slovenske paralelke na celjski gimnaziji.

Dr. Gregorec.

(Nadzorovanje.) Deželni glavar, grof Edmund Attems, in deželni odbornik dr. Wanisch sta ta teden prišla nadzorovat deželnih toplic na Slatini in Dobrni.

(Najlepši spomin birmancem) je gotovo »Duhovni Vrtec«, ki se dobiva v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. V usnje vezan z zlatim obrezkom stane 85 kr., v istem vezanju s kopčo 95 kr.

(V čast sv. Alojziju) so učenci mariborske spodnje gimnazije 21. t. m. imeli v gimnazijski kapeli sv. mašo, katero je bral č. g. dr. A. Medved, profesor veronauka.

(Grozna nesreča pod zemljo.) V Karvinu v avstrijski Šleziji se je pred nekaj dnevi v podzemeljskih rovih, kjer grofu Larišu premog kopljejo, plin užgal, da je našlo žalostno smrt 232 rudarjev.

(Slaba setva na Ogerskem.) V Budapešto prihajajo od vseh strani obupne vesti o stanju polja vsled poslednjih neviht. Severne pokrajine so popolnoma uničene; na raznih krajih so ceste razdrte. Žetev je na mnogih mestih popolnoma uničena, v ostalih pa bode jako slaba.

(Nesreča s puško.) Dne 10. t. m. je šel 14letni Jožef Majal v Rančah, okraj Maribor, s puško v log, da bi streljal lisice. Ker ga dolgo ni bilo domov, šli so ga iskat. Našli so ga v logu ustreljenega. Bržčas se mu je puška po nesreči sprožila in ga smrtno zadela.

(Pogreb † V. Stiplovška), župnika ločkega, ki je umrl v Gradcu pri usmiljenih bratih, in so njegovo truplo v Loče prepeljali, bil je dne 20. t. m. Sprevod so vodili preč. g. A. Hajšek, častni kanonik, pridigovali in maševali so vlč. g. nadžupnik Voh. Čč. gg. duhovnikov je bilo 33, vernikov blizu štiri tisoč.

(Südmark.) Nekdanji »Kmetski prijatelj«, dr. Ed. Glantschnigg, v prostih urah — odvetnik v Mariboru, se je zgrizel z gospodo »Südmarke« ter je izstopil iz društva.

(Z Dunaja do Trsta — po vodi.) Te dni je trgovinsko ministerstvo ruskemu dvornemu svetniku Uno van Beuningen, bivajočemu na Dunaju, dovolilo pričetek prvih tehniških del na jedno leto za načrt plavbenega kanala med Dunajem in Trstom. Kanal bi se dotikal Brucka na Muri, Gradca, Spod. Dravograda, Trbovelj in Ljubljane.

(Dajte jim pravico!) Gospa Rakuscheva v Celju je od stavca zahtevala, naj bi brez odškodnine delal čez uro. Ker tega ni hotel, dala ga je gospa, ki gotovo pri mestnem zastopu hlač ne nosi, po redarju zapreti. Vsled te nečuvane silovitosti so vsi drugi stavci deli ustavili. »Slovenci so tega krivi!« Tako kriči zadnja »Deutsche Wacht«, mi pa pravimo: »Dajte vsakemu svoje!«

(Okrajna učiteljska konferenca) ali posvetovanje za Šmarijski in Konjiški okraj bode dne 11. avgusta v Ločah.

(Pri Sv. Petru) blizu Radgone so zaprli šolo, ker nekaj otrok boleha za davico in legarjem.

(Učiteljske spremembe.) G. Janez Karba, učitelj pri sv. Križu na Murskem polju, pride za učitelja na slov. šolo v Ljutomer. Gdč. Liza Jug je imenovana za učiteljico ženskih ročnih del za šolo v Dobrovcih, pri sv. Marjeti in pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju.

(Slovenski ulični napisi) bodo v Ljubljani od zanaprej, kakor smo slednjič poročali. Mestni zastop bode slovensko-nemške napise dal napraviti le tedaj, kadar bodo taki napisi v Celju in Mariboru. Ali bodo naši Nemci prišli »stiskanim« ljubljanskim Nemcem na pomoč? Zdaj so lahko v zadregi.

(K veselici) vabi »kmečko bralno društvo gornje Šaleške doline« o priliki obletnice ustanovitve društva v nedeljo, dne 1. julija 1894. ob 3. uri popoldne na vrtu Korunove gostilne pri Velenju. Vspored zanimiv. Pri prosti zabavi bode sodeloval šaleški pevski zbor.

(Toplice.) V Rimskih toplicah je do 7. t. m. bilo 87 družin s 182 osebami; na Slatini do 16. t. m. 266 družin s 384 osebami.

(Nezakonska mati.) Pri Sv. Judoku ob Dravi je 10. t. m. 28letna dekla Ana Winkler svojega novorojenega otroka vrgla v podzemeljski jarek ali kanal, kajti nekaj dnij pozneje so tam našli njegovo truplo. Gospodar je ničvredno dekle izročil sodniji.

(Najden) je lep brevir: »Pars hiemalis«. — Mechliniae H. Dessain, Successor P. J. Hanicg. 1864. Kdor ga je zgubil, naj se zgloši pri č. g. župniku v Pod-sredi.

(Požar.) Dne 20. junija je v Rušah zgorela Voš-nakova tovarna za izdelovanje žveplenk. Blizo 150 delavcev zgubi zaslužek.

(Nagla smrt.) Ko se je oni dan v Gradcu na državnem kolodvoru vsel v železniški voz 26 let stari slikar Aleksander Krakauer, da bi se peljal v Gleichenberg v toplice, udrla se mu je kri iz ust, in bil je pri priči mrtev.

(Brod na Savi.) Kranjska deželna vlada in štajarska namestnija sta dali zopet Ignacu Vecu dovoljenje, da sme s čolnom ljudi prevažati med Zidanim mostom in Podkrajem, dokler ne bode radeški most zgotovljen.

(Roparja), in sicer kakih 20 let stara, sta ulomila v Poljani doljni blizo Varaždina v hišo posestnika Tomaža Vuka in mu odnesla gotovega denarja 3938 gld. Ni varno imeti mnogo gotovega denarja doma; čemu so posojilnice?

(Tatvina.) Ono nedeljo večer so neznani umoviči ulomili v tobačno prodajalnico na Mariborskem južnem kolodvoru in odnesli 6 fl. in več stotin različnih smodk. Tičke že imajo pod ključem.

(Utonil) je pred nekaterimi dnevi dragonec Ludovik Kolb v ribniku na Betnavi zunaj Maribora, ko se je tam kopal. Še le drugi dan so našli njegovo truplo.

(Loterija.) Te dni je na Dunaju v veliki revščini umrla neka ženka, pri kateri so našli cel kup riskont, iz katerih je razvidno, da je ženka čez 20 tisoč gold. znosila v loterijo. Koliko pametneje bi bilo, ko bi ta denar zanesla v hranilnico ali posojilnico, ki je najboljša loterija.

(Gasilnem društvu) v Šikolah pri Pragerskem so darovali: prebl. gosp. grofica na Hausenbachu 20 fl., okrajni zastop v Ptuj 20 fl., graška zavarovalnica 20 fl., »Unio Catholica« 5 fl., Cirkovski župan 13 fl. Vsem dobrotnikom izrekuje presrečno zahvalo odbor.

(Bolezen.) Dne 18. t. m. morali so Središko petrazredno narodno šolo zaradi ošpičkov ali blekov, ki tamkaj med deco hudo razsajajo, na 14 dnij uradno zaključiti.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Jak. Lempl, župnik v Skaloh, postal je dekan Šaleške dekanije. Č. g. Jakob Korošak, kaplan v Ločah, postal je ondi provizor. Umrla sta čč. gg.: Valentin Stiplovšek, župnik v Ločah, dne 15. t. m. v 57. letu in Franc Nendl, kaplan v Laporju, dne 17. t. m. v 44. letu svoje dobe. Naj v miru počivata! Razpisane so sledeče župnije: Loče do 25., Sv. Lenart nad Laškim do 29. in Reka do 31. julija t. l.

Loterijne številke.

Gradec 16. junija 1894:	85, 54, 52, 14, 61
Dunaj » » »	68, 1, 34, 48, 85

Posojilnica pri Marji-Snežni na Velki

z odlokom ces. kr. višje sodnije v Gradcu dne 29. maja t. l. št. 4594 registrirana za druga z neomenjenim poroštvom naznanja s tem, da bo imela v nedeljo 24. junija ob 4. uri popoldne v začasni pisarni, stari šoli, svoj prvi redni občni zbor.

Dnevni red:

1. Volitev dopolnilnih udov načelstva.
2. Volitev nadzornišva.
3. Določba upravne pisarne in uradnih dni.
4. Razni predlogi.

Načelstvo.

Nova dva živinska sejma

v Poličanah (Pölschach) v soboto pred Janezom Krst. letos 23. junija (ako je Janževo v soboto, pa prejšnjo soboto) in soboto po rožnovenski nedelji.

Za Janževo soboto so česki kupci napovedani, ki pridejo posebno volov kupovat.

2-2

Županstvo v Poličanah.

Služba organista in cerkovnika

v Negovi je razpisana do dne 1. juja t. l. Podpisani želi moža samskega, v službi zvestega, v življenju zmernega in lepega zadržanja in vdanega tudi podpisaneu; le takemu zagotavlja podpisani prijazno življenje v Negovi.

2-3

Alojzij Šijanec, župnik.

KONJAK.

Ta iz krepkega, na lastnih goricah zrasednega vina izvečena Francovka je skušen pomoček za oživljenje dušnih in telesnih moči. Zoper protin, trganje, utrpenje udov, revmatizem pomaga čudovito in uteši bolečine. Ena steklenica velja 1 gld. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni želodcu, prava dobrota. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu dá škrinjica zastoj in plača se na pošti voznina. Dobi se le samo pri **Benediktu Hertl**, graščaku na Goliču pri Konjicah na Stajarskem.

Zaloga v Mariboru pri Alojziju Quandest, gosposke ulice.

23-52

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, vitle, trieure
čistilne mline za žito
rezalnice za krmo
namodelujoče
aparate proti peronospori
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mlino za sadje

predmete za kleti, sesalnice za vso nameno, kakor v občo: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo razpoložja v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse Nr. 49

Bogato ilustrirani katalogi v nemškem in slovenskem jeziku zastoj in poštino pristo.

Najkulantnejši pogoji. — Jamstvo. — Stroji so dajo na poskušajo.

Cene so se znova znižale! Prekupovalcem zaaten popust!

Kose, kose, kose!

Adalbert Geiss,

poprej **Josip Širca**,
trgovec v Žalci

uljudno naznanja, da je dobil novo zalogo

najboljših kos.

Le te so iz najvlačnejšega in iz najtrdejšega jekla izdelane, so prav lahke in lepo izpeljane. Taka kosa zdrži ojstrino tako dobro, da je treba le malokrat zopet sklepati in da lahko z njo najtrdejšo travo **po 100 korakov (stopinj) neprenehoma kosiš**, da si koso enkrat s kamenom nabrusil.

Vsaka popisanih kos ima vsekano znamko poljedeljskega orodja in besedo „Garantie“. Slednjo tako koso, če ni dobra, zamenja **Adalbert Geiss** z drugo novo koso.

Kose pošiljam nemudoma po sprejemu naročbe proti poštnemu povzetju. Če se 10 kos skupaj pošlje, se zniža poština na 2—4 kr. komad. Pri naročbi naj se dolgot kose naznani. Cena kos je po dolgoti od 75 do 85 kr. za komad.

Žalce, v juniju 1894.

4—4

Münzerjeve karpatske kose v poštnih zavitkih

prave samo s to vknjiženo znamko.

Zavzemajo v svetovni trgovini prvo mesto zaradi svoje priročne oblike, lahkosti, jednako-merne trdosti ter trpežnosti in ker se lahko vodijo.

Narejene so iz dvakrat rafiniranega (očiščenega) posebnega srebrastega jekla, ki se napravlja iz najzlahtnejših rud, in ki se odlikuje posebno v tem, da je silno trdo ter da se da prav dobro klepati.

Klina jim je po vsej dolžini fino vdolbena, močna, trdo napeta in prožna (elastična). Rezilo je po vsej dolžini fino izklepano in sicer jednako tenko in jednako široko (4 mm.), kar je od strokovnjaškega stališča najzanesljivejše znamenje prave enakomerne trdosti in trdnosti.

Kedar si jo naklepal, rabiš jo lahko več dni; rezilo se le malo obrabi, in ako si jo jedenkrat nabrusil, kosiš lahko okoli 100 do 130 korakov celo najtršo gorsko travo in najgostejše žito.

Radi teh imenitnih lastnostij so Münzerjeve karpatske kose mnogo več vredne, kakor vsak drugi domači in tuji izdelek in prihranijo kmetovalcem časa, dela in denarja.

Münzerjeve karpatske kose lahko rabiš tudi kot kose, ki jih samo nabrusiš (ne da bi jih bilo treba naklepati) prerežejo ti železno pločevino (pleh), ne da bi se skrhale ter ti zagotovijo zmago pri vsaki hitri košnji za stavo.

Za jednako kakovost in navedene lastnosti vsake posamezne kose prevzamemo popolno garancijo.

Kose se razpošiljajo v obliki, kakor je v deželi navadna in v poljubnih dolžinah po teh-le cenah:

Dolžina kose z uhom vred	60	65	70	75	80	85	90	95	100	105	ctm.
Cena jedne kose	1.—	1.05	1.10	1.20	1.30	1.40	1.50	1.65	1.80	2.—	gld. av. v.
Na 5 kilogramov gre	14	13	11	10	9	8	7	6	6	5	kos

1 pripraven karpatski brus se dobi za 15 krajc.

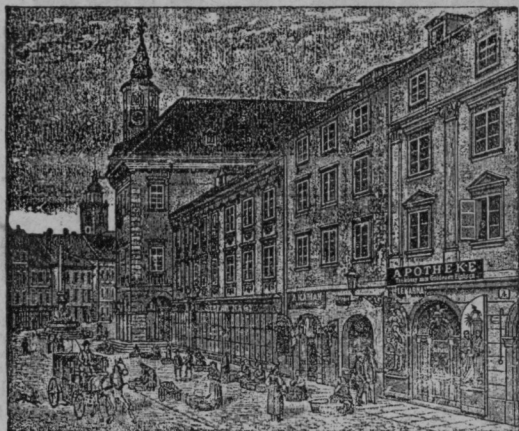
Razpošilja se s prvo pošto, le za gotov denar ali pa po poštnem povzetju. Poštino plačamo sami in jo zaračunimo pri zavitkih (paketih) do 5 kg. samo 30 kr. Pri naročitvi 10 kos zaračunamo le polovico poštine, pri naročitvi 20 kos ni treba nič plačati za poštino.

Dopisuje se v vseh jezikih.

Pri skupnih naročitvah z imenikom posameznih gospodarjev zaznamujemo vsako koso z imenom onega gospodarja, čegar je.

MÜNCE & Co. na DUNAJU.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni,
ako se naroča po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani
priporoča:

 Za trganje:

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganja
bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica
50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

 Za želodec:

Marijnceljske kapljice za želodec. — Steklenica
20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne krog-
ljice čistijo želodec pri zaba-
sanji, skaženem želodci. — Ška-
tulja 21 kr., jeden zavoček s
6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

[Za prsa:]

Planinski želiščni ali prsni
sirop za odraslene in otroke;
raztvorja sliz in lajša bolečine,
n. pr. pri kašlju. — Steklenica
56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Redilna štupa za živino
za notranjo potrebo pri kravah,
konjih in prašičih. — Zavoček
z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zavočkov samo
2 gld.

Cvet za konje. Naj-
bolše mazilo za konje, po-
maga pri pretegu žil, ote-
kanji nog, otrpnenji v boku,
v križi itd., s kratka pri-
vnanjih boleznih in hibah.
— Steklenica z rabilnim
navodom vred stane le 1 gld.,
pet steklenic z rabilnim
navodom vred le 4 gld.

Vsa ta naštetja in vsa
druga zdravilna sredstva se
dobivajo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja
v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto
razpošiljajo. 2—24

Lekarna „Zum goldenen
Reichsapfel“

J. PSERHOFER'S

I. Singerstrasse št. 15

Wien.

Kričistilne krogljice, nekaj imenovane **univerzalne krogljice,** zaslužijo to ime po pravici, ker je veliko
moč. Od več desetletij sem so te krogljice razširjene in malo takih družin je, pri katerih se to sredstvo ne bi našlo. Od mnogih
zdravnikov se te krogljice priporočajo kot izvrstno domače zdravilo, posebno pri boleznih vsled **slabega prebavanja** in **za-**
prtega telesa.

Jedna škatljica s 15 kroglicami stane 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljati
po povzetju 1 gld. 10 kr.

Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati poštne in stane: 1 zavitek kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr.,
3 zavitki 3 gld. 35 kr., 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kakor jeden zavitek
se ne pošilja.)

Prosimo, da se izrečno zahteva „J. Pserhoferjeve kričistilne krogljice“

in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis **J. Pserhofer** in sicer v **rdečih** pismenih, katerega je videti na
navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja 1 posodica 40 kr., prosto
poštne 65 kr.

Trpotčev sok, ena steklenica 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje 1 gld. 20 kr.

Prah proti potenju nog, škatljica 50 kr., poštne prosto.
75 kr.

Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 kr., poštne prosto.
65 kr.

Življenska esenca (Pražke kapljice) steklenica 22 kr.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge framacevtične specialitete, ki so bile po vseh avstrijskih časopisih
oznanjene, in ako niso v zalogi, se na zahtevanje naročajo. — **Razpošiljana po pošti** se točno odpravljajo proti goto-
vini, večja naročila proti povzetju.

 Pri dopošiljavi denarja (po poštni nakaznici), stane poština dosti manj, kakor po povzetju. 12-12

Angleški balzam, steklenica 50 kr.

Fijakerski prašek, zoper kašelj itd. 1 škatljica 35 kr.,
poštne prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuje rast las,
škatljica 2 gld.

Univerzalni plašter prof. Stendela posodica 50 kr., pošt-
nine prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, domače sred-
stvo proti slabi prebavi. 1 za-
vitek 1 gld.